

asociace právníků

www.pilaw.cz

Usilujeme o větší efektivitu právních prostředků při ochraně lidských práv, veřejných zájmů a důležitých obecných hodnot.

Public Interest Lawyers Association (PILA) je nestátní nezisková organizace právníků, kteří jsou přesvědčeni, že v České republice stále existuje velké množství jednotlivců, skupin a zájmů, na které právo, právníci a veřejné instituce spíše zapomínají. Může jít o oběti domácího násilí, uprchlíky, zdravotně postižené, lidi bez přístřeší, jednotlivce tváří tvář silnému zahraničnímu investotorovi, týraná zvířata, mizející zbytky nedotčené přírody, chátrající kulturní památky...

PILA usiluje o **systémové změny**, které přispějí k **větší efektivitě právních prostředků** při ochraně lidských práv, veřejných zájmů a důležitých obecných hodnot.

PILA vychází při své činnosti z anglo-amerického konceptu **public interest law**, který chápe jako zapojování právníků do obecně prospěšných aktivit.

Ke zlepšení fungování právního systému při ochraně lidských práv, veřejných zájmů a dalších důležitých obecných hodnot PILA:

- iniciuje a podporuje otevřenou a kritickou výměnu názorů mezi právníky NNO a dalších právních profesí, o existujících bariérách a možnostech jejich překonávání,
- přenáší do českého prostředí inspirativní zahraniční modely a přístupy,
- napomáhá osobnostnímu a vzdělanostnímu rozvoji právníků působících ve veřejných institucích a posiluje otevřenost jejich rozhodování,
- podporuje rozšiřování přístupu ke spravedlnosti a kvalitní a dostupné právní pomoci,
- podporuje rozvoj prakticky a hodnotově orientované výuky na právnických fakultách a podporuje zapojení studentů i absolventů právnických fakult do obecně prospěšných aktivit,
- napomáhá ke zvyšování počtu, odbornosti a sociálního statutu právníků, kteří se aktivně zapojují do ochrany lidských práv, veřejných zájmů a důležitých obecných hodnot.

Konkrétní aktivity PILA mají nejčastěji podobu vzdělávacích akcí (semináře, diskusní fóra, přednášky a konference), publikací (časopisy, sborníky, manuály), internetových stránek a systémových analýz.

K dosažení vysoké kvality svých aktivit a pro jejich co nejširší dopad využívá PILA **princip partnerství**. Proto ve všech svých činnostech usiluje o spolupráci s jinými organizacemi, institucemi a jednotlivci. K našim partnerům patří např. právnické profesní komory a organizace, právnické fakulty, nevládní organizace nebo právní nakladatelství.

PILA neposkytuje právní a jiné poradenství v jednotlivých případech, neúčastní se správních a soudních řízení a neorganizuje nátlakové veřejné kampaně.

Aktivity PILA v roce 2005

Otevřená odborná diskuse

PILA podporuje otevřenou a kritickou diskusi mezi právníky nevládních organizací a dalších právních profesí. Přenášení praktických zkušeností nevládního sektoru k soudcům, advokátům, státním zástupcům a vyučujícím považujeme za velmi důležité pro zvýšení efektivity práva. Přímý kontakt právníků NNO s jinými právními profesemi současně přispívá k vyšší kvalitě právní práce NNO. Osobní setkání slouží rovněž k odbourávání některých vzájemných předsudků a nepochopení.

Diskusní a vzdělávací fórum „Směrnice ES v oblasti životního prostředí a české správní soudnictví“

PILA uspořádala ve spolupráci se Soudcovskou unií České republiky v úterý 1. 11. 2005 vzdělávací a diskusní fórum „Směrnice ES v oblasti životního prostředí a české správní soudnictví“. Akce se uskutečnila v Brně v prostorách Nejvyššího správního soudu v regionální učebně Justiční akademie v Brně, zúčastnilo se jí celkem 32 právníků z různých právních profesí – byli mezi nimi soudci a čekatelé správních soudů, advokáti, akademici, právníci nevládních organizací i státních institucí. Relizaci fóra finančně podpořily the Royal Netherlands Embassy a U.S. Embassy Prague.

V programu zazněly tyto příspěvky:

- Transpozice a implementace směrnic ES – úvod do problematiky, Doc. JUDr. Richard Král, LL.M. (Právnická fakulta UK Praha)
- Judikatura Soudního dvora Evropských společenství v oblasti ochrany přírody a v ostatních aspektech ochrany životního prostředí, JUDr. Jan Dusík (Ministerstvo životního prostředí)
- Komunitární právo v akci: porušení práva ES na ochranu životního prostředí před českými soudy JUDr. Jan Komárek (Ministerstvo zahraničních věcí), Mgr. Jan M. Passer, LL.M. (soudce Nejvyššího správního soudu)
- Směrnice ES zakotvující účast veřejnosti na rozhodování a přístup k právní ochraně ve věcech životního prostředí a rozhodovací praxe českých správních soudů, Mgr. Pavel Franc (Ekologický právní servis)

Realizační partner: **Soudcovská Unie ČR**

Programový partner: **Ekologický právní servis**

Finanční podpora: **Velvyslanectví Nizozemského království v ČR z programu MATRA/KAP, Velvyslanectví USA v Praze**

Výchova právníků v Čechách

České právní vzdělávání trpí dle našeho názoru přílišnou teoretičností a malým důrazem na propojování práva s etickými pravidly a dalšími hodnotovými systémy. Studenti si na fakultě neosvojí dostatečně praktické právníkové dovednosti, studium se málo zaměřuje na využití práva k ochraně lidských práv a veřejných zájmů. Výsledkem je mimo jiné nedostatek právníků schopných a ochotných věnovat se ochraně lidských práv. Navíc se budoucí soudci, státní zástupci a úředníci neučí, jak řádně a v souladu s moderními přístupy posuzovat případy ochrany lidských práv a veřejných zájmů.

Škola lidských práv 2005

Škola lidských práv je tradičním vzdělávacím projektem pro studenty právnických fakult. Za cíl si klade přitáhnout pozornost studentů právnických fakult k praktickému využívání právních prostředků pro ochranu lidských práv a veřejných zájmů. V roce 2005 se uskutečnil již sedmý ročník, kterého se ve dnech 25. 9. až 1. 10. 2005 zúčastnilo 20 českých a 5 slovenských studentů. Součástí Školy lidských práv bylo i v letošním roce pokračovací setkání pořádané na Právnické fakultě UP v Olomouci. Proběhlo ve dnech 24. 11. – 26. 11. 2005 za účasti 18 studentů.

Stejně jako v předchozích letech i v tomto ročníku měli účastníci možnost praktickým způsobem poznat mnoho oblastí právní ochrany lidských práv a veřejných zájmů. Program se skládal z diskusí, simulovaných řízení, práce ve skupinách, analýz konkrétních případů a argumentačních cvičení. Studenti současně nahlédli prakticky do všech právních odvětví.

V rámci programu se účastníci zabývali např. těmito tématy: rasová diskriminace, domácí násilí, účast veřejnosti na povolování ekologicky kontroverzních staveb, korupce a střet zájmů, ohrožené děti, zahraniční investice z pohledu ochrany lidských práv a životního prostředí či uprchlíkové právo v ČR.

Program připravovali zejména právníci Ligy lidských práv a Ekologického právního servisu, zapojili se také psychologové spolupracující s Ligou, občanské sdružení Oživení, advokát David Strupek a další. Jako hosté si pro večerní debaty se studenty udělali čas soudce Nejvyššího správního soudu Vojtěch Šimíček, Kumar Vishwanathan ze sdružení Vzájemné soužití, pracovník Ekologického institutu Veronica Mojmír Vlašín, právnička Centra pro podporu místního aktivismu Eva Kováčechová, ředitelka Centra právních klinik Trnavské Univerzity Mária Kolíková.

*Programový partner: **Liga lidských práv, Ekologický právní servis***
*Finanční podpora: **Ministerstvo životního prostředí, Open Society Fund Praha, nakladatelství C. H. Beck***

Právní kliniky

Klinická metoda výuky práva zajišťuje, aby studenti ještě během studia mohli pracovat s reálnými případy a klienty, a to zejména v oblasti ochrany lidských práv. Tato praktická zkušenost se pak využívá v dalším vzdělávacím procesu. Současně se tak rozšiřuje stále velmi nedostatečná nabídka bezplatné právní pomoci.

Od roku 2004 se PILA začala postupně zapojovat do prosazování konceptu právních klinik v českém systému právního vzdělávání. Podíleli jsme se na vzniku předmětu Public Interest Law na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Od jara 2005 začala v Olomouci pracovat s podporou PLY Administrativně právní klinika.

Programový partner: Právnická fakulta Univerzity Palackého Olomouc

Finanční podpora: Open Society Fund Praha

Rozšiřování informací o právní ochraně lidských práv

PILA považuje za užitečné šířit mezi právníky i směrem k veřejnosti informace o využívání právních prostředků k ochraně lidských práv a veřejných zájmů, o největších problémech v této oblasti, o inovativních přístupech k jejich řešení a inspirativních zahraničních zkušenostech.

Tau res agitur paries cum proximus ardet – o tebe jde, hoří-li sousedův dům

Časopis o právní ochraně lidských práv a veřejných zájmů VIA IURIS vychází od začátku roku 2005 ve dvou podobách.

Pro čtenáře vyhledávající kratší právní pojednání srozumitelná i neprávníkům vychází internetové VIA IURIS online na stránkách PILA **www.pilaw.cz** resp. **viaiuris.pila.cz**. Zde najdou čtenáři každý týden nový článek na téma ochrany lidských práv a veřejných zájmů. Zájemcům rozesíláme čtvrtletně souhrn všech příspěvků do e-mailových schránek.

Pro právní profesionály vychází díky spolupráci s nakladatelstvím ASPI Publishing VIA IURIS v podobě čtvrtletní přílohy časopisu **Právní forum**, která obsahuje vždy několik rozsáhlejších odborných právních článků. VIA IURIS v této podobě se věnuje často evropskému a mezinárodnímu aspektu ochrany lidských práv, přináší zajímavá soudní rozhodnutí a komentuje připravovanou i nově přijatou legislativu.

Na vytváření obsahu obou verzí VIA IURIS se podílejí právníci nevládních organizací, vyučující právnických fakult nebo advokáti.

Realizační partner: nakladatelství ASPI Publishing

Programový partner: Liga lidských práv, Ekologický právní servis

Finanční podpora: Velvyslanectví USA v Praze

Aktivity PILA v minulosti

Konference o přístupu ke spravedlnosti

(Public Interest Law konference 2004)

Ve dnech 29. 4. – 30. 4. 2004 pořádala PILA v Brně odbornou právní konferenci „**Přístup ke spravedlnosti při ochraně lidských práv a veřejných zájmů**“. Nad konferencí převzali záštitu veřejný ochránce práv JUDr. Otakar Motejl a ministr spravedlnosti JUDr. Karel Čermák.

V rámci prvního dne konference věnovaného **přístupu k soudům při ochraně životního prostředí a jiných veřejných zájmů** přednesli příspěvky např. Ludwig Kraemer (Evropská komise), Doc. JUDr. Vladimír Mikule (Právnická fakulta Univerzity Karlovy), JUDr. Štěpánka Šišlíková (Nejvyšší státní zastupitelství), JUDr. Jan Mareček (Česká společnost pro stavební právo) nebo Mgr. Pavel Černý (Ekologický právní servis). Program druhého dne konference byl zaměřen na téma **neefektivita práva v případech zásahů policie do lidské důstojnosti**. S příspěvky vystoupili např. JUDr. Bohumil Repík (bývalý soudce Evropského soudu pro lidská práva), Mgr. Jiří Kopal (Liga lidských práv), Marie-Francoise Verdun (soudkyně, Francie), Niels Uildriks (Nizozemský institut pro lidská práva), JUDr. František Vondruška (Nejvyšší státní zastupitelství) nebo JUDr. Jaroslav Hlaváček (Policejní prezidium).

Plány do budoucna

Ambicí PILA je stát se postupně **uznávanou platformou** pro právníky, kteří mají zájem o zefektivnění právní ochrany lidských práv a veřejných zájmů.

Chceme i do budoucna zachovat projekt **Škola lidských práv** pro studenty právnických fakult. Pro jeho pokračování budeme usilovat o finanční podporu ze soukromých zdrojů.

Rádi bychom přispěli k dalšímu rozšíření klinického modelu vzdělávání studentů právnických fakult. Proto se budeme aktivně podílet na zřízení **metodického centra pro klinické právní vzdělávání** na právnické fakultě v Olomouci.

Budeme připravovat **vzdělávací aktivity pro vyučující právnických fakult** s cílem přispět ke zkvalitnění výuky práva.

Budeme pokračovat ve vydávání obou forem **VIA IURIS**. Chceme zlepšit propagaci této naší klíčové publikační aktivity a zvýšení jejího dopadu.

Pro výměnu informací a zkušeností mezi právníky z různých profesí připravujeme vzdělávací a diskusní fórum k tématu bezplatné právní pomoci.

Vzhledem k postupnému rozšiřování aktivit dojde od roku 2006 k posílení personálního obsazení Pily o pozici koordinátora studentských aktivit.

Hospodaření

Výdaje	Částky
Mzdy a odměny zaměstnancům	119 370 Kč
Externí služby (lektorské, právní, ubytovací apod.)	275 839 Kč
Propagace	5 366 Kč
Cestovné	15 971 Kč
Komunikace	6 450 Kč
Poštovné	388 Kč
Spotřeba materiálu	4 802 Kč
Jiné náklady (např. bankovní poplatky)	2 151 Kč
NÁKLADY CELKEM	430 337 Kč

Příjmy	Částky
Ministerstvo životního prostředí	177 000 Kč
Open Society Fund	290 750 Kč
Velvyslanectví USA	49 010 Kč
Velvyslanectví Nizozemského království	182 000 Kč
Ekologický právní servis	35 500 Kč
C. H. Beck	10 000 Kč
Dary fyzických osob	5 700 Kč
PŘÍJMY CELKEM	749 960 Kč

Kladný rozdíl mezi příjmy a výdaji ve výši 319.623,- Kč tvoří splátky grantů přijaté v roce 2005, které na základě schválených projektů a jejich rozpočtů budou sloužit k financování aktivit v roce 2006.

Organizace a Kontakty

PILA pracuje jako decentralizovaná síť právníků, kteří se jako členové nebo externí spolupracovníci podílejí na zajišťování jednotlivých aktivit. Nejvyšším orgánem je členské shromáždění, které se koná jednou za rok. V roce 2005 měla PILA 8 členů.

Kontinuální práci sdružení, návrhy na nové aktivity a běžný chod sdružení zajišťuje jeho ředitel ve spolupráci se správní radou. Ředitelem byl zvolen Vítězslav Dohnal. Správní rada pracovala v roce 2005 ve složení Jiří Kopal, Věra Honusková, Pavel Černý, Jiří Nežhyba.

Pro bližší informace kontaktujte:

- **Ředitel, semináře a konference**
Vítězslav Dohnal,
PILA, Převrátilská 330, 390 01 Tábor,
tel.: 381 253 904,
e-mail: vdohnal@pilaw.cz
- **Škola lidských práv**
Kateřina Kloubová,
PILA, Na Rybníčku 16, 12000 Praha 2,
tel.: 774 887 792
e-mail: seminare@pilaw.cz, kloubova@seznam.cz
- **VIA IURIS online**
David Záhumenský,
MDAC, Bratislavská 31, 602 00 Brno,
tel.: 777 306 906
e-mail: dzahumensky@mdac.info
- **VIA IURIS (příloha Právního fóra)**
Jiří Kopal,
Liga lidských práv, Bratislavská 31, 602 00 Brno,
tel.: 545 210 446,
e-mail: jkopal@llp.cz

Pokud považujete činnost a plány PILA za užitečné a rádi byste se do našich aktivit jakýmkoliv způsobem zapojili nebo nás podpořili, neváhejte nás kontaktovat.

Princip partnerství

K dosažení vysoké kvality svých aktivit a pro jejich co nejširší dopad usiluje PILA o spolupráci s jinými organizacemi, institucemi a jednotlivci. K našim partnerům patří např. právnické profesní komory a organizace, právnické fakulty, nevládní organizace nebo právní nakladatelství.